

Činjenice u vezi sa Elektroprenosom BiH

Pravni osnov za osnivanje Elektroprenosa:

- Sporazum između premijera FBiH i RS oko Kompanije za prenos električne energije i nezavisnog operatera sistema zaključen 2. juna 2003. godine na osnovu člana III. 5 (b) Ustava BiH.
- Zakon o osnivanju kompanije za prenos električne energije u BiH, koji je Parlament BiH usvojio i koji je objavljen u Službenom glasniku BiH br. 35/04.
- Zahtjev iz Evropskog partnerstva, kao i zahtjev iz pregovora oko Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP).

Rezultati rada i koristi za RS:

- Od početka reforme sektora električne energije 2002. godine i naknadnog stvaranja Elektroprenosa kao temelja ove reforme, međunarodna zajednica je uložila stotine miliona eura u uspostavljanje i poboljšanje elektroenergetske infrastrukture u BiH. Kao rezultat, elektroenergetski sistem BiH je u potpunosti funkcionalan i bolji od sistema susjeda.
- U prve dvije godine svog rada, Elektroprenos se dokazao kao profitabilno preduzeće: njegov profit u 2007. godini je iznosio 13,5 miliona KM, a u 2008. godini 21 milion KM.
- Republika Srpska je stekla direktnu dobit od rezultata rada Elektroprenosa:
 - RS je zaradila 3,4 miliona KM u 2007. godini te 2,1

milijon KM u 2008. godini na račun poreza na dobit preduzeća, koji se plaća prema sjedištu preduzeća smještenom u Banja Luci (FBiH nije dobila ništa po tom osnovu);

– Smještajem sjedišta Elektroprenosa u Banja Luci otvoreno je 100 radnih mjesta;

– Uprkos tvrdnjama zvaničnika RS-a brojke pokazuju da je u 2006. godini i 2007. godini, RS imao više ulaganja u prenosnu mrežu (52,4%) nego FBiH (47,6%), iako većina prihoda preduzeća (63,3%) dolazi od potrošača iz FBiH i iako je FBiH većinski vlasnik u kompaniji;

– U ovom trenutku na računu Elektroprenosa bi se trebalo nalaziti oko 150 miliona KM, koje su namijenjene za ulaganja širom BiH, ali koja se ne mogu koristiti zbog blokade upravljačkih struktura od strane RS. Obnavljanje rada kompanije i njenih tijela bi dozvolilo stvarno korištenje ovog novca i dalja ulaganja u RS (i FBiH).

• Ne postoje argumenti koji bi podržavali tvrdnju da je uticaj Elektroprenosa na RS negativan. Pored gore navedenih činjenica *“Analiza statusa RS-a u Elektroprenosu”*, koji je pripremio Elektroenergetski koordinacioni centar Beograd u septembru 2008. godine, na zahtjev Vlade RS-a, navodi: *“Rezultati analize drugih pitanja, koja se tiču funkcionisanja kompanije (uticaj poreza, prihodi od prenosa električne energije itd.), potvrđuju da, dugoročno, RS, kao manjinski dioničar, neće imati više ili manje štete ili koristi od kompanije nego drugi dioničar, FBiH”*.

Razlozi za odluku Visokog predstavnika od 18. septembra 2009.god.:

• Kao što je Vijeće za implementaciju mira naglasilo 30. juna 2009.god., te ambasadori Upravnog odbora potvrdili 18. septembra 2009.god., funkcionisanje Elektroprenosa se

kontinuirano i ozbiljno pogoršavalo usljed aktivnosti i opstrukcija organa vlati RS i njihovih predstavnika. Da pojasnimo:

- Upravni odbor nije se sastao više od godinu dana, bez obzira na ponovljene pokušaje predsjedavajućeg da sazove sastanke te činjenicu da su primali platu cijeli ovaj period;
 - Mandat četiri člana Upravnog odbora istekao je u protekle dvije godine;
 - Mandat trojice ključnih izvršnih direktora te svih članova Komisije za reviziju istekao je prije pola godine;
 - Mandat generalnog direktora (Dušan Mijatović) trebao je isteći 19. septembra 2009. godine.
- Vijeće za implementaciju mira pozvalo je RS u više navrata da se ponovno angažuje u tijelima preduzeća, ali RS to nije učinila. Čak i Sporazum između entitetskih premijera o principima energetske politike postignut 6. novembra 2008. godine i Sporazum skupštine dioničara Elektroprenosa od 3. decembra 2008. godine nikada nisu provedeni u djelo.
- Operacije preduzeća, te čak i sigurna isporuka električne energije građanima dovedeni su u pitanje, tako da je visoki predstavnik morao djelovati.

Suština Odluke visokog predstavnika od 18. septembra 2009. i Naloga supervizora od 19. septembra 2009.:

- Odlukom visokog predstavnika od 18. septembra 2009.god. naloženo je Upravnom odboru Elektroprenosa da pokrene proces imenovanja novog generalnog direktora bez odgađanja. Odluka također obavezuje sadašnjeg generalnog direktora Elektroprenosa da ostane na dužnosti i obavlja sve poslove u skladu sa Zakonom, sve do imenovanja njegovog nasljednika odnosno do njegove smjene sa dužnosti. Na kraju, odlukom je predviđen mehanizam za zamjenu generalnog direktora

u prelaznom periodu u slučaju ostavke ili spriječenosti da obavlja funkciju.

· Nalogom koji je izdao supervizor 19. septembra potvrđeno je da imovina Elektroprenosa koja se nalazi u Brčko Distriktu ostaje isključivo u vlasništvu Elektroprenosa, osim ukoliko pomenuto preduzeće prestane postojati kao pravno lice. U takvoj situaciji, imovina Elektroprenosa u Brčko Distriktu smatraće se imovinom Brčko Distrikta u skladu sa Konačnom arbitražnom odlukom, Aneksom Konačne arbitražne odluke, te Ustavom Bosne i Hercegovine.

Efekat Odluke visokog predstavnika i Naloga supervizora na vlasništvo nad Elektroprenosom:

· Vlasnička struktura nad Elektroprenosom BiH ostaje ista: 41% (RS): 59% (FBiH). Ni Odluka visokog predstavnika ni Nalog supervizora ne mijenjaju ovaj omjer.

· Odluka visokog predstavnika uopšte se ne odnosi na vlasništvo Elektroprenosa, dok Nalog supervizora naprosto pojašnjava da ako Elektroprenos prestane postojati kao pravno lice nekada u budućnosti, njegova imovina locirana u Brčko Distriktu će pripasti Brčko Distriktu u skladu sa Konačnom arbitražnom odlukom, Aneksom Konačne arbitražne odluke i Ustavom Bosne i Hercegovine.